

Suggesties voor zelfstudie

op het onderzoeksgebied van cultuurmanagement en cultuurbeleid

Het onderzoek van cultuurmanagement en cultuurbeleid bestudeert de randvoorwaarden van het hele spectrum van kunstproductie, -distributie en -receptie. Deze richting van wetenschap onderzoekt de wisselwerking tussen kunst en maatschappij, en de invloed van het overheidsbeleid op de kunstwereld.

samengesteld door drs. Peter Bosma, april 2010

1. het basispakket (taalbeheersing, onderzoeksmethoden, didactische inleidingen)
2. het keuzepakket (Kunstsociologie en kunsteconomie, sectorspecifieke literatuur, kunstmarketing en kunstmanagement, kunstbeleid, sectoranalyses)
3. de kiosk: aanbevolen tijdschriften en websites

1. Het basispakket

Taalbeheersing

- Ansems, Joost, Van woord tot tekst. Een basiscursus praktische taalvaardigheid voor onderwijs en zelfstudie, Baarn: Hbuitgevers, 2004 (6^e druk).
- Boer, Thomas de, Kritisch denken, Amsterdam: Nieuwezijds, 1999.
- Neutelings, Rob & Daniël Janssen, Beleidsstekstwijzer, Den Haag: Sdu Uitgevers, 2001 (2^e druk).
- Renkema, Jan, Schrijfwijzer, Den Haag: Sdu Uitgevers, 2002 (4^e druk). Zie ook www.schrijfwijzer.nl.

Voor het schrijven van correct Nederlands bestaan de verschillende stijlgidsen van dagbladen (NRC/Handelsblad, de Volkskrant, Trouw).

Onderzoeksmethoden

- Baarda, D. B. e.a. Methoden en Technieken: Handleiding voor het opzetten en uitvoeren van onderzoek, Leiden: Stenfert Kroese, 2006 (4^e druk).
- Baarda, D.B. & M.P.M. De Goede & J. Theunissen, Basisboek kwalitatief onderzoek: handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek, Leiden: Stenfert Kroese, 2005 (2^e druk).
- Brinkman, J. De vragenlijst, Groningen: Wolters-Noordhoff, 2000.
- Calishain, Tara & Rael Dornfest & Paul Bausch, Google Hacks: Tips & Tools for Finding and Using the World's Information, Sebastopol: O' Reilly, 2006 (3^e druk). Zie ook www.ResearchBuzz.org.
- Dasselaar, Arjan, Handboek Internetresearch, Culemborg: Van Duuren Media, 2006 (3^e druk). Zie ook www.zachtei.nl.
- Deacon, David et.al., Researching Communications. A Practical Guide to Methods in Media and Cultural Analysis, London: Arnold, 1999.
- Van Peer et. al. Muses and Measures. Empirical Research Methods for the Humanities, New Castle: Cambridge Scholars Publishing, ...
- Emans, B.J.M., Interviewen: theorie, techniek en training, Groningen: Stenfert Kroese, 2003.
- Oost, Heinze et.al., Leren onderzoeken: een vierluik, Baarn: HB uitgevers
  1. *Een onderzoek voorbereiden.* (2002). Heinze Oost en Angela Markenhof.
  2. *Een onderzoek uitvoeren.* (2002). Heinze Oost.
  3. *Een onderzoek rapporteren.* (2002). Heinze Oost.
  4. *Een onderzoek presenteren.* (2002). Angela Markenhof, Mirjam Bastings en Heinze Oost.
- Ranshuysen, Letty, Handleiding publieksonderzoek voor podia en musea, Amsterdam: Boekmanstudies, 1999 (2^e druk). Zie ook de website van Onderzoeksbureau Letty Ranshuysen, met publieksonderzoeken in de cultuursector.: www.lettyranshuysen.nl.

- Roose, Henk & Hans Waege, Publiek belicht: Handboek publieksonderzoek voor culturele instellingen, Antwerpen: De Boeck, 2004. Zie ook de website: www.cultuurnet.be.
- Schroder, Kim et.al. (eds) Researching Audiences, London: Arnold, 2003.
- Verschuren, P.J.M. De probleemstelling voor een onderzoek, Utrecht: Het Spectrum, 2005 (2^e druk, oorspronkelijk 1986).
- Verschuren, Piet & Hans Doorewaard, Het ontwerpen van een onderzoek, Utrecht: Lemma, 2000 (3^e druk).

Enkele inleidingen Wetenschapsfilosofie

- Leezenberg, Michiel & Gerard de Vries, Handboek Wetenschapsfilosofie voor geesteswetenschappen, Amsterdam: AUP, 2001 (3e druk).
- Pollman, Thijs, De Letteren als wetenschap, Amsterdam: AUP, 1999.

Didactische inleidingen op het vakgebied van cultuurbeleid en -management

- Alexander, Victoria D. Sociology of the Arts. Exploring Fine and Popular Forms, Malden / Oxford / Carlton: Blackwell Publishing, 2003.
- Bevers, Ton, Georganiseerde cultuur: De rol van overheid en markt in de kunstwereld, Bussum: Coutinho, 1993.
- Berg, H.O. van den, M. Boorsma & H. van Maanen (eds) De kwaliteit van kunst en de organisatie van het oordeel, Groningen: Passage, 1994.
- Byrnes, Ian Management and the Arts, Boston: Focal Press/Elsevier, 2009 (4e druk)
- Cashman, Stephen, Thinking Big! Praktijkboek strategische marketing kunst en cultuur, Amstelveen: Lenthe Publishers, 2007.
- Chong, Derrick, Arts Management, London: Routledge, 2002
- Colbert, François et.al. Marketing Culture and the Arts, Paris: Gaëtan Morin, 2005 (3e druk).
- Driel, Hans van (ed) Beeldcultuur, Amsterdam: Boom, 2004.
- Mulder, Ruurd, De kunst van cultuurmarketing, Amsterdam: Coutinho, 2008.
- Noordman, Th. B. J., Kunstmanagement. Een introductie, Den Haag: Elsevier, 2006 (4^e druk).
- Noordman, Th.B.J., Cultuurmarketing, Den Haag: Reed Business, 2007.
- Nijs, Diane & Frank Peters, Imagineering: Het creëren van belevingswerelden, Amsterdam: Boom, 2002.
- Riel, Cees B.M. Identiteit en imago: Recente inzichten in corporate communication. Theorie en praktijk, Schoonhoven: Academic Service, 2008 (3e druk).
- Zoonen, Liesbeth van, Media, cultuur en burgerschap: Een inleiding, Amsterdam: Aksant, 2002.

Inleidingen (project)management

- Grit, Roel, Projectmanagement, Groningen: Wolters/Noordhoff, 2008, 5^e druk (zie: www.grit-projectmanagement.wolters.nl)
- Groote, Geert et. al. Projecten leiden. Methoden en technieken voor projectmatig werken, Utrecht: Het Spectrum, 2008 (20e druk).
- Keuning & De Lange, Grondslagen van het management. Werkboek, Groningen: Stanfert Kroese/ Wolters-Noordhoff, 2003 (3e druk).
- Quinn, E. Handboek Managementvaardigheden, Den Haag: Academic Service, 2008 (4e editie).
- Rath, Sylvie & René Hoogland & Rodney Turner, Handboek voor projectgestuurde organisaties, Amsterdam: Boom, 2006.
- Seijner, Marcel, De competente projectleider, Groningen: Wolters Noordhoff, 2007.
- Verhaar, Jan, Project Management. A Professional Approach, Amsterdam: Boom, 2006.

2. Het keuzepakket

(Een selectieve greep uit gespecialiseerde literatuur)

Kunstsociologie en kunsteconomie

- Becker, Howard S., Art Worlds, Berkley / Londen: University of California Press, 1982 (2008: 25th anniversary edition).

- Benkler, Yochai, The Wealth of Networks. How Social Production Transforms Markets and Freedom, 2006 (on-line verkrijgbaar via URL: www.benkler.org)
- Bourdieu, Pierre, 'The market of symbolic goods', in; Poetics 14 (1985) pp. 13-44.
- Castells, M. The Rise of the Network Society, Malden: Blackwell Publishers (sec ed), 2000.
- Harrington, J. (ed), Art and Social Theory: Sociological Argument in Aesthetics, Cambridge: Polity Press, 2004.
- Heinich, Nathalie, Het Van Gogh-effect en andere essays over kunst en sociologie, Amsterdam: Boekmanstudies, 2003. Engelse editie: The Glory of Van Gogh, Princeton: Princeton UP, 1996.
- Hirsch, Paul M. 'Processing Fads and Fashions: an Organization-Set Analysis of Cultural Industry Systems', in: American Journal of Sociology, vol 77, no 4 (January 1972) pp 639-659.
- Hirsch, Paul M. 'Cultural Industries Revisited', in: Organization Science, vol 11, no 3 (May-June 2000) pp 356-361.
- Holden, John, Cultural value and the crisis of legitimacy, London: Demos, 2006. URL: www.demos.co.uk/files/Culturalvalueweb.pdf.
- Inglis, David & John Hughson (eds), The Sociology of Art, London: Palgrave Macmillan, 2005.
- McCarthy, K.F. et al. (eds) Gifts of the Muse: Reframing the Debate about the Benefits of the Arts, Rand Corporation, 2004. URL: www.rand.org.
- Ryan, John (ed) 'Essays on Richard A. Peterson', in: Poetics 28 (2000).
- Shoemaker, Pamela, J. & Tim P. Vos, Gatekeeping Theory, New York/London: Routledge, 2009.
- Smiers, Joost, Arts under Pressure. Promoting Cultural Diversity in the Age of Globalisation, London: Zed Books, 2003.
- Snowball, Jeanette, Measuring the value of culture: Methods and examples in cultural economics, Berlijn (etc): Springer, 2008.
- Steenbergen, Renée, De nieuwe mecenas, Amsterdam: Uitgeverij Business Contact, 2008.
- Swartz, D.L. & V.L. Zolberg (eds), After Bourdieu, The Hague: Kluwer Academic Publishers, 2004.
- Tanner, J (ed), The sociology of art: a reader, London: Routledge, 2003.
- Westen, Hans van der, Praktijkboek sponsoring en fondsenwerving voor non-profit organisaties, Zutphen: Walburg Pers, 2006 (2e druk).

Enige kunstsectorspecifieke literatuur

- Bydler, Charlotte, The Global Art World Inc. On the globalization of contemporary art, Stockholm, Elanders Gotaby/ Uppsala University, 2004.
- Carey, J. What good are the arts? London: Faber & Faber, 2005.
- Gielen, Pascal, Kunst in Netwerken: Artistieke selecties in de hedendaagse dans en de beeldende kunst. Tielt, Lannoo Campus NV, 2003.
- Greenberg, R. & B. Ferguson & S. Nairne (eds), Thinking about Exhibitions, London/ New York: Routledge, 1996.
- Harbord, Janet, Film Cultures, London: Sage Publications, 2002.
- Hofstede, B. Nederlandse cinema wereldwijd: de internationale positie van de Nederlandse film, Amsterdam: Boekmanstudies, 2000.
- Hitters, Erik, Patronen van patronage: mecenaat, protectoraat en markt in de kunstwereld, Utrecht: Jan van Arkel, 1996.
- Joosten, Jos, Misbaar: Hoe literatuur literatuur wordt, Nijmegen: Vantilt, 2008.
- Johnson, Julian, Who Needs Classical Music? Cultural Choice and Musical Value, Oxford: Oxford UP, 2002.
- Maanen, H. van & S. E. Wilmen (eds) Theatre Worlds in Motion: Structures, politics and developments in the Countries of Western Europe, Amsterdam/ Atlanta: Rodopi, 1998.
- McDonald, Ronan, The Death of the Critic, London: Continuum, 2007.
- Lebrecht, Norman, Maestros, Masterpieces and Madness: The Secret Life and Shameful Death of the Classical Record Industry, ...: Allen Lane, 2007.
- Lebrecht, Norman, When the Music Stops: Managers, Maestros and the Corporate Murder of Classical Music, ...
- Leigh, A. Building the Image of Modern Art: The Rhetoric of Two Museums and the Representation and Canonization Modern Art (1935-1975), dissertatie Universiteit Leiden, 2008.

- Pribram, E. E. Cinema and Culture: Independent Film in the United States, 1980-2001, New York: Peter Lang, 2002.
- Putnam, James, Art and Artifact: The Museum as Medium, London: Thames & Hudson, 2001.
- Schoots, Hans, Van Fanfare tot Spetters: Een cultuurgeschiedenis van de jaren zestig en zeventig, Amsterdam: Uitgeverij Bas Lubberhuizen / Filmmuseum, 2004.
- Tusa, John, Art Matters. Reflecting on Culture, London: Methuen 2000.
- Tusa, John, Engaged with the Arts. Writings from the Frontline, London: Tauris, 2007.
- Visser, Henk, 'Diversiteit en innovatie in de Nederlandse populaire muziekcultuur. Ontwikkelingen in de marktstructuur van de muziekindustrie in de periode 1980-1993, in: Soundscapes, jrg 1 (maart 1999), URL: http://www.icce.rug.nl/~soundscapes/VOLUME01/Diversiteit_en_innovatie.shtml.
- Winkel, Camiel van, De mythe van het kunstenaarschap, Den Haag: Fonds BKVB, 2007.

Kunstmarketing en kunstmanagement

- Black, Graham, The Engaging Museum: Developing Museums for Visitor Involvement, New York: Routledge, 2005.
- Boorsma, Miranda, Kunstmarketing: Hoe marketing kan bijdragen aan het maatschappelijk functioneren van kunst, in het bijzonder van toneelkunst in Nederland, proefschrift Rijksuniversiteit Groningen, 1998.
- Cashman, S. Thinking Big. Praktijkboek strategische marketing kunst en cultuur, Amstelveen: Bureau Promotie Podiumkunsten/Lenthe Publishers, 2007.
- F.Devos, Jong en grijpbaar. Handboek voor culturele jongerenmarketing, Amsterdam: Bureau Promotie Podiumkunsten, 2005.
- Fitzgibbon, Marian & Anne Kelly, From Maestro to Manager, Dublin: Oak Press, 1997.
- Kolb, B. Marketing Cultural Organisations: New strategies for attracting audiences to classical music, dance, museums, theatre and opera, Dublin: Oak Tree Press, 2000.
- Kottler, P. & J. Scheff, Standing Room Only: Strategies for Marketing the Performing Arts, Boston: Harvard Business School Press, 1997.
- Langeveld, Cees, Economie van het theater: Vestiging, prijsvorming en economics of scale in een wereld met bezieling, Rotterdam: 2006 (dissertatie Erasmus Universiteit Rotterdam)
- Langeveld, Cees, Zaken voor Zalen, Amsterdam: Boekmanstudies, 2009.
- Nijs, Pieter de & Menno Heling en Michiel van Gaalen, E-marketing, Den Haag: Sdu, 2007. URL: www.mailinglijst.nl/cursus/
- Peterson, Richard A. 'Understanding Audience Segmentation. From Elite and Mass to Omnivore and Univore', in: Poetics, 21, 1992, pp. 243-58.
- Scheff Bernstein, Joanne, Arts Marketing Insights: The Dynamics of Building and Retaining Performing Arts Audiences, San Francisco: Jossey-Bass, 2007.

Marketing (algemeen)

- Grinten, Jaap van der, Mind the Gap: Stappenplan identiteit en imago, Amsterdam: Boom, 2004.
- Kralingen, Roland van, Superbrands: Merken en markten van morgen, Deventer: Samson, 1999.
- Kralingen, Roland van, Brandworld: Rethinking branding, Deventer: Kluwer, 2002.
- Nijs, Diane & Frank Peters, Imagineering: Het creëren van belevingswerelden, Amsterdam: Boom, 2002.
- Ries, Al & Jack Trout, Positioning. The Battle for Your Mind, New York: McGraw Hill, 2001 (1981).
- Riezebos, Rik & Jaap van der Grinten, Positioneren: Stappenplan voort een scherpe positionering, Amsterdam: Boom, 2008.
- Rijkenberg, Jan, Concepting. Het managen van concept-merken in het communicatiegeoriënteerde tijdperk, Rotterdam: BBNC uitgevers, 1998.
- Verhage, B., Grondslagen van de marketing (meest recente editie)
- Wit, D. de & D.Esmans, E-cultuur: Bouwstenen voor praktijk en beleid, Leuven: Acco, 2006.

Over merkenmanagement, positioneren en citymarketing zie ook www.eurib.org (European Institute for Brand Management).

HRM in de kunstwereld

- Baarda, drs. P. R. Sturen op informatie. Ken- en stuurgetallen voor P&O, Alphen a/d Rijn: Kluwer, 2003.
- Hofstede, Geert, Allemaal andersdenkenden. Omgaan met cultuurverschillen, Amsterdam: Contact, 1991.
- Kluytmans, dr. F. (red.) Leerboek personeelsmanagement. Groningen: Wolters-Noordhoff, 2001 (4^e druk).
- Jacobs, A.T.J.M. Collectief arbeidsrecht, Deventer: Kluwer, 2005 (2^e druk).
- Langenberg, Berend Jan, Collectief arbeidsvoorwaardenoverleg in de culturele sector. Het ontstaan van een institutie. Amsterdam: Boekmanstudies, 1999 (dissertatie EUR).
- Molenaar, Dick, Taxation of International Performing Artists, proefschrift Erasmus Universiteit Rotterdam, 2006.
- Potting, Karin, Personeelsmanagement nader becijferd, Bussum: Coutinho, 2002.
- Voort, L.P.F. van de & J.M. de Vries, 'Benchmarking: spiegel uw HRM aan anderen', in: Gids voor Personeelsmanagement, 1994, nr. 1, p. 8-13. Tevens in: Paauwe, prof. dr. J. & drs. J.H. Huijgen, Personeelsmanagement in bedrijf, Alphen a/d Rijn/Diegem: Samsom, 1996, p. 373-383.
- Wijsman, Gedrag in organisaties, Groningen: Wolters-Noordhoff, 2005 (4^e druk).

Kunstbeleid

- Barendrecht W. e.a. All that Dutch: over internationaal cultuurbeleid, Amsterdam: Nai uitgevers, 2005.
- Berg, Ingrid van den & Suzanne de Sitter (eds) Kunst en overheid: Beleid en praktijk. Inleidende teksten, Amsterdam: Boekmanstichting/ Universiteit van Amsterrdam, 1990 (2^e druk).
- Blokland, Hans Publiek Gezocht: Essays over cultuur, markt en politiek, Amsterdam: Boom, 1997.
- Braak, Lex ter e.a. (eds) Second Opinion: over beeldende kunstsubsidie in Nederland, Rotterdam: NAI Uitgevers, 2007.
- Broek, Andries van & Jos de Haan & Frank Huysmans, Cultuurminnaars en cultuurmijders: Trends in de belangstelling voor kunsten en cultureel erfgoed, Den Haag: SCP 2005.
- Broek, Andries van & Jos de Haan & Frank Huysmans, Culturbewonderaars en cultuurbeoefenaars: Trends in cultuurparticipatie en mediagebruik, Den Haag: SCP, 2009.
- Diels, Dirk (red.) Schoonheid, smaak en welbehagen. Opstellen over kunst en culturele politiek, Antwerpen: Dedalus, 1992.
- Dulken, Hans van, Sanering van de subsidiëring: Overheidsbemoeyenis met monumentenzorg, film en toneel vanaf de jaren zestig, Amsterdam: Boekmanstudies, 2002.
- Heuvel, prof. dr. J.H.J. van den, De moraliserende overheid. Een eeuw filmbeleid, Utrecht: Lemma, 2004. De inleiding is on-line verkrijgbaar, zie: http://www.lemma.nl/Autosite/teksten/moraliserendov_inl.htm
- Hoogen, Quirijn van den e.a. (eds) State of the art: 15 jaar denken over kunst en kunstbeleid, Groningen: .... 1998.
- Hoogerwerf, A & M. Herweijer, Overheidsbeleid: Een inleiding in de beleidswetenschap, Kluwer, 2003.
- Klink, Pim van der, Kunsteconomie in nieuw perspectief, Groningen: Uitgeverij K's Concern, 2005. Zie: www.kunsteconomie.nl.
- Langeveld, H.M. e.a. Kunst op termijn: toekomstscenario's voor cultuurbeleid, Amsterdam: Boekmanstudies, 2000.
- Oosterbaan, Martinius, W. Schoonheid, welzijn, kwaliteit: Kunstbeleid en verantwoording na 1945, Den Haag: Sdu, 1990.
- Pots, Roel, Cultuur, koningen en democraten. Overheid en cultuur in Nederland. Nijmegen: SUN, 2006 (3e druk).
- Smiers, Joost, Arts under Pressure. Promoting Cultural Diversity in the Age of Globalisation, London: Zed Books, 2003.
- Smitshuijsen, Cas en Inge C. van der Vlies (eds.), Gepaste afstand: De 'culturnotaprocedure' tussen de kunst, het recht en het openbaar bestuur, Amsterdam: Boekmanstudies / Den Haag: Reed Business Information, 2004.

- Stone, Deborah, Policy Paradox: The Art of Policy Decision Making, New York: W.W.Norton, 2001 (sec ed).
- Wijn, Cor, Gemeentelijk Cultuurbeleid: Een handleiding, Den Haag: VNG uitgeverij, 2003. URL: www.vng.nl/Documenten/Extranet/Sez/JOC/Kunstgemcultuurbeleid.pdf.pdf
- Winsemius, Aletta, De overheid in spagaat. Theorie en praktijk van het Nederlands kunstbeleid, Amsterdam: Thela Thesis, 1999 (proefschrift Universiteit Leiden).

Enkele sectoranalyses

www.culturalpolicies.net/web/index.php

- Binnendijk, Martje, De positie van de cinematografisch waardevolle film. Een kwantitatief onderzoek naar de positie van de 'kwaliteitsfilm' in Nederland, Amsterdam, 2002, in opdracht van NFC/ANF/ Stichting Onderzoek Filmsector.
- Dalen, T. Van & H. Van der Hoek & F. Vreeke, Het grote poppodium onderzoek: analyse van de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering van de Nederlandse poppodia, Amsterdam, 2009, in opdracht van VNPF.
- Klaveren, S.M. van & J. Wils, Wat kan er beter in de podiumkunsten: onderzoek naar knelpunten en oplossingen in de bedrijfsvoering, Zoetermeer, 2008, in opdracht van VSCD.

Enkele oraties

- Janssen, Susanne, Het soortelijk gewicht van kunst in een open samenleving. De classificatie van cultuuruitingen in Nederland en andere Westerse landen na 1950, Rotterdam: Erasmus Universiteit Rotterdam, 2005 (rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van bijzonder hoogleraar in de Sociale aspecten van Kunst, Cultuur en Media aan de Faculteit der Historische en Kunstwetenschappen van de Erasmus Universiteit Rotterdam, op 18 maart 2005).
- Maanen, Hans van, "Niemand heeft nog iets beters bedacht". Het Nederlands kunstbeleid en het belang van de verbeelding, Groningen: uitgeverij Passage, 2004 (rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van hoogleraar Kunst en maatschappij, in het bijzonder met betrekking tot theatrale kunsten, aan de Rijksuniversiteit Groningen, op dinsdag 9 maart 2004).
- Ruiters, Frans de, Over de noodzaak van lagen, Leiden: Faculteit der Kunsten, Universiteit Leiden, 2003 (rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van hoogleraar in de Kunsten, in het bijzonder de betrekkingen tussen het kunstonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs, aan de Universiteit Leiden, op 8 april 2003).

3. De kiosk

Enkele (digitale) tijdschriften en websites voor onderzoek van cultuurbeleid en cultuurmanagement

Interdisciplinair

- Boekman; The International Journal of Arts Management (www.gestiondesarts.com/index.php?id=720); The International Journal of Cultural Policy; The Journal of Arts Management, Law and Society.
- Cultural Trends; Poetics; Journal of Aesthetics and Art Criticism
- Empirical Studies of the Arts; The International Journal of Cultural Studies.
- <http://comcom.uvt.nl/e-view/> (digitaal academisch tijdschrift over theater, film, televisie en digitale media).
- Enkele opiniebladen: www.nieuwzuid.be (tijdschrift voor cultuurkritiek en amusement); www.urbanmag.be (digitaal cultuurmagazine); www.rektoverso.be; www.groene.nl (weekblad De Groene Amsterdammer).
- Akademische Boekengids (www.academischeboekengids.nl).

Theater (toneel en dans)

- Theatre Research International; The Drama Review; Youth Theatre Journal; Theater Heute
- www.theatermaker.nl (TM/Theatermaker); www.tijdschriftdans.nl; <http://theaterschrflucifer.nl> (digitaal tijdschrift), www.domeinvoorkunstkritiek.nl; www.moose.nl; www.etcetera.be (homepage van theatertijdschrift);

www.thersites.be (Vereniging van Vlaamse podiumcritici); www.sarma.be (online platform voor kritiek rond dans en performance); www.theatermaggezien.be

Beeldende kunst

Zie: Commandeur, Ingrid, kunstkritiek en internet, Metropolis M nr 6 (18-12-2006).

- Museums Journal; Oxford Art Journal
- Advances in Art, Urban futures
- Museumkunde (Duitstalig)
- Kunstschrift; www.metropolism.org; www.archis.org; Open (www.skor.nl) ; www.dewitteraaf.be; www.projectb.be; www.kunsthart.org; www.artfacts.net

Film & nieuwe media

Zie: Bosma, Peter, 'Filmstudies, the state of the art' (update), in: E-view, elektronisch magazine over theater, film, televisie & digitale media (<http://comcom.uvt.nl/e-view/bosma.pdf>).

- New Media and Society
- Cinema Journal; Film History: An International Journal; Historical Journal of Film, Radio and Television; TMG (Tijdschrift voor Mediageschiedenis).
- www.sensesofcinema.com; www.filmkrant.nl; www.skrien.nl; <http://www.dma.be/cvb/as/> (Andere Sinema); www.filmmagie.be.

Enkele essaybundels:

- Engelen, Leen & Roel Vande Winkel (eds), Perspectives on European Film and History, Gent: Academia Press, 2007.
- Maltby, R. & M. Stokes & R. Allen (eds), Going to the Movies: Hollywood and the Social Experience of Moviegoing, Exeter: University of Exeter Press, 2007.
- Mathijs, Ernest (ed) The Cinema of the Low Countries London: Wall Flower Press, 2004.
- Sobchack, Vivian Carol (ed.) The Persistence of History. Cinema, Television and the Modern Event. New York/London: Routledge, 1996 (AFI filmreader).
- Turner, Graeme (ed), The Film Cultures Reader, London/New York: Routledge, 2001.

Muziek

Zie: www.muzeekbladen.nl

- Popular Music and Society; Popular Music History
- Gramophon; www.mensenmelodie.nl; www.oor.nl; www.3voor12.vpro.nl; www.luister.nl